

© Arxiu fotogràfic del Consorci del Patrimoni de Sitges

Obra	<i>Tintoreria al carrer de les Basses de Sant Pere</i> , de Francesc Llorens i Riu (Barcelona, 1862 - 1927)
Data	Cap al 1887
Matèria / Tècnica	Pintura a l'oli sobre tela
Mides	141,8 x 192 cm
Signatura	«Francisco Llorens» (angle inferior dret)
Col·lecció	Museu del Cau Ferrat, Sitges. Fons Cau Ferrat, núm inv. FCF 107. Donació de Jordi Llorens Solanilla, nét de l'artista
Descripció i context històric	

Francesc Llorens i Riu, de professió fuster i ebenista, va veure frustrada la seva vocació d'artista quan en la seva joventut va haver de fer-se càrrec del negoci familiar que el seu pare havia fundat l'any 1847. Malgrat tot, ens ha deixat alguns testimonis de la seva producció artística, realitzada durant els anys vuitanta i noranta del segle XIX, principalment en forma de dibuixos i aquarel·les, però també alguna pintura a l'oli sobre tela, com l'obra objecte d'estudi. Aquesta representa l'interior d'una tintoreria que s'ocupava del tenyit de teixits i que es trobava en funcionament a la seva època, emplaçada probablement en uns baixos del carrer de les Basses de Sant Pere, al barri de La Ribera de Barcelona.

La primera i única notícia que tenim d'aquesta pintura correspon al 1887, any en el que va ser exposada públicament a l'*Exposición Nacional de Bellas Artes*, que es va celebrar a Madrid. Apareix publicada al catàleg oficial de la mostra sota el títol *Taller de tintoreria*. Com que l'oli no està datat, serà l'any 1887 el que es pren com a referència de realització de la pintura. Tot i així, existeix una altra versió de la mateixa escena –actualment en lloc desconegut– (Alsina (2020),

Apèndix I, Núm. 76), datada com a mínim dos anys abans i que coneixem gràcies a la seva participació en la primera exposició del Centre d'Aquarel·listes de Barcelona l'any 1885. Aquests dos interiors de tallers de tintoreria formen part d'un total de quatre versions conegudes que sabem que Llorens va arribar a pintar sobre el mateix lloc i tema. Una tercera, de menors dimensions, també es conserva als Museus de Sitges amb la mateixa procedència (Fons Cau Ferrat, núm. inv. FCF 106) (Alsina (2020), Apèndix I, Núm. 77), i una quarta, de la que no disposem de cap testimoni gràfic ni coneixement sobre la seva localització, però sabem que es va exposar l'any 1891 (Alsina (2020), Apèndix I, Núm. 102).

Santiago Rusiñol es va interessar en tractar la mateixa temàtica al mateix temps, i també el 1887 va presentar públicament un interior de tintoreria, però en el seu cas ho va fer a la Sala Parés i l'any següent a l'*Exposición Universal de Barcelona* del 1888. Ambdós artistes, que en aquella època eren amics i havien rebut formació pictòrica a l'acadèmia de Tomàs Moragas, també realitzaran altres obres amb interessants punts de contacte temàtics i estilístics, com per exemple la representació de safareigs o altres oficis i treballs

humils. També, el mateix mestre Moragas havia realitzat la dècada anterior dues pintures a l'oli en les que es representa l'interior d'un celler (MNAC, núms. reg. 010717 i 010718); pintures en les que, sens dubte, s'emmirallaria Llorens i Riu per a la realització de la seva obra.

Tintoreria al carrer de les Basses de Sant Pere s'inscriu estèticament en el Naturalisme pictòric, una tendència artística emmarcada dins del Realisme vuitcentista i que troba en les obres de Velázquez el model artístic per excel·lència. De ben segur, Llorens i Riu es va deixar influenciar per les obres del mestre del Segle d'Or, del que creiem que va extreure en particular la voluntat de donar amplitud i profunditat a l'espai a partir de l'ús altern de la llum i l'ombra. A més, en

l'obra que estem analitzant, Llorens va optar per representar una escena trivial, que no comporta denúncia o reflexió subjacent sobre els canvis i comportaments socials –almenys, d'una manera intencionada–, com tampoc s'ocupa de reflectir un ofici que mostri els avenços imminents de la revolució industrial. Creiem que el fet que es tracti d'una pintura sense un rerefons alligador, respondria al context artístic més avançat del moment, que en aquells anys vuitanta es trobava en procés de gestació: el Modernisme. Un Modernisme que, capitanejat pels pintors catalans Santiago Rusiñol i Ramon Casas, va néixer a partir de variants de la línia realista i considerava lícit el cultiu de l'art per l'art, on el protagonisme el tenia la pròpia obra pictòrica i no pas el seu argument.

Bibliografia bàsica

ALSINA COSTABELLA, Laia (2020). *Francesc Llorens i Riu, 1862-1927. Fuster i ebenista, artista, antiquari i col·leccionista d'art*. Barcelona: Llorens Ebenisteria, p. 146, 149, apèndix I, núm. 90.

Catálogo de la Exposición Nacional de Bellas Artes de 1887 (1887). Madrid: Est. Tip. de El Correo, á cargo de F. Fernández, p. 113-114, núm. 454 [en línia]. Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD): https://ddd.uab.cat/pub/lilibres/1887/191295/catexpnac_a1887.pdf (consulta: 16 setembre 2024).

FONTBONA, Francesc (2024). «Lo social en el art catalán del cambio del siglo XIX al XX», a: BARÓN, Javier (ed.). *Arte y transformaciones sociales en España, 1885-1910*. Madrid: Museo Nacional del Prado, 2024, p. 79.

La Correspondencia de España. Madrid, 23-V-1887, núm. 10.653, p. 3.

SEGOVIA ROCABERTÍ, Enrique (1887). *Catálogo humorístico en verso de la Exposición Nacional de Bellas Artes 1887*. Madrid: Librería de Fernando Fe, p. 45, núm. 454 [en línia]. Biblioteca Digital Hispánica, Biblioteca Nacional de España (BNE): <https://bdh-rd.bne.es/viewer.vm?id=0000224380&page=1> (consulta: 16 setembre 2024).

ZABALA, Juan P. de. (1887). *Acabaditos de premiar. Catálogo completo de la Exposición de Bellas Artes con la crítica en verso de todos los cuadros*. Madrid: Tip. de Manuel Ginés Hernández, p. 63, núm. 454. [en línia]. Biblioteca Digital Memoria de Madrid: https://www.memoriademadrid.es/busador.php?accion=VerFicha&id=29474&num_id=1&num_total=244&voto=2 (consulta: 16 setembre 2024).

Exposicions

1887: *Exposición Nacional de Bellas Artes de 1887*. Madrid, 1887.

2022 - 2023: *Els museus creixen*. Museu de Maricel, Sitges, del 21 d'octubre de 2022 al 5 de novembre de 2023.

Laia Alsina, Doctora en Història de l'Art

Sitges, setembre del 2024

Museu del Cau Ferrat
Museu de Maricel
Museu Romàntic
Palau de Maricel
Can Falç
Fundació Stämpfli

Oficines: carrer Davallada, 12, 3a planta
Edifici Miramar
08870 Sitges
Tel. 93 894 03 64
Fax 93 894 85 29
m.sitges@diba.cat
www.museusdesitges.cat

Ajuntament
de Sitges

Diputació
Barcelona

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura